

forbindelse med en ændring af vilkårene for den betingede dom, eller afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser.

Som nævnt i pkt. 3.2.7. bør betinget dom for spirituskørsel efter Justitsministeriets opfattelse ikke anvendes i de tilfælde, hvor den pågældende endnu ikke har udstået prøvetiden for en tidligere betinget dom for spirituskørsel, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder. Derimod forudsættes nyordningen med samfundstjeneste at kunne finde anvendelse ved kørsel i frakendelsestiden i kombination med spirituskørsel.

Et særligt spørgsmål opstår som nævnt, hvor en person i prøvetiden for en tidligere straffedom vedrørende uligeartet kriminalitet kører spirituskørsel, som efter den foreslåede ordning isoleret set ville medføre betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Den gældende bestemmelse i straffelovens § 61, stk. 2, nr. 1 og 2, hjemler mulighed for i disse tilfælde at idømme ubetinget straf alene for det nye forhold eller at afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser. Derimod er der ikke i straffeloven udtrykkelig hjemmel til at idømme betinget dom på vilkår af samfundstjeneste for det nye forhold af spirituskørsel samtidig med, at den tidligere betingede dom for uligeartet kriminalitet opretholdes. Som nævnt bør det fortsat været hovedreglen ved idømmelse af betinget straf i disse tilfælde, at der fastsættes en fælles straf. I særlige tilfælde kan der imidlertid være behov for at kunne idømme betinget dom med vilkår om samfundstjeneste alene for det nye forhold. For at muliggøre denne kombination af sanktioner i særlige tilfælde ved uligeartet kriminalitet foreslås § 61, stk. 2, ændret.

3.2.9. Brud på vilkår for betinget dom for spirituskørsel

3.2.9.1. Brud på vilkår for dom til alkoholistbehandling

Konsekvenserne af manglende overholdelse af alkoholistbehandlingen eller brud på andre vilkår for den betingede dom afgøres af retten, der i medfør af straffelovens § 60, stk. 1, enten kan tildele en advarsel, ændre vilkårene og forlænge prøvetiden, fastsætte straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse eller - hvis straffen allerede er fastsat i forbindelse med den betingede dom - træffe afgørelse om fuldbyrdelse af denne straf. I overensstemmelse med princippet i straffelovens § 61 er det forudsat, at rettergangsskridt er foretaget inden prøvetidens udløb.

3.2.9.2. Brud på vilkår for dom til samfundstjeneste

Hvis den dømte overtræder vilkåret om samfundstjeneste eller andet vilkår, kan retten - som beskrevet i bilag 5, pkt. 5.3. - enten træffe afgørelse om ubetinget frihedsstraf eller kombineret betinget og ubetinget frihedsstraf for den begåede lovovertrædelse eller bestemme, at den betingede dom skal opretholdes, eventuelt i forbindelse med en forlængelse af længstetiden for samfundstjeneste og af prøvetiden.

Ved fastsættelsen af straf - som følge af vilkårsbrud - skal der tages hensyn til omfanget af den samfundstjeneste, som den dømte har udført. En straf, som allerede er fastsat i forbindelse med den betingede dom, kan nedsættes.

3.2.10. Tillæggsbødens opretholdelse eller bortfald ved ny kriminalitet eller vilkårsbrud

Hvis retten i tilfælde af ny kriminalitet eller vilkårsbrud som beskrevet i pkt. 3.2.8. og pkt. 3.2.9. fastsætter en ubetinget straf, opstår det særlige spørgsmål, om denne ubetingede straf skal omfatte den ubetingede del af den tidligere straf - dvs. tillæggsbøden, som således bortfalder - eller kun den betingede del, således at tillæggsbøden opretholdes.

I den strafferetlige teori er det antaget, at det formentlig er mest hensigtsmæssigt kun at inddrage den betingede del af straffen, hvad enten den ubetingede del er udstået eller ej, hvilket - i tilfælde hvor den ubetingede del er en tillæggsbøde - betyder, hvad enten bøden er betalt eller ej.

Retspraksis indeholder eksempler såvel på anvendelse af denne »nettometode« som på anvendelse af en »bruttometode«, hvor den nye ubetingede straf også indeholder og dermed erstatter den ubetingede del af den tidligere straf.

Justitsministeriet anførte i bemærkningerne til det lovudkast, som blev sendt til høring i maj 1999, at spørgsmålet efter Justitsministeriets opfattelse burde afgøres under hensyn til den enkelte sags konkrete omstændigheder. Det var tilføjet, at hensynet til ensartetheden i sanktioneringen talte - uanset om bøden var betalt - som udgangspunkt for at anvende et netto-princip.

I høringssvar fra bl.a. Østre Landsret er det anført, at hensynet til en ensartet retsanvendelse på dette område taler afgørende for, at spørgsmålet afgøres ens i alle tilfælde. Landsretten finder derfor, at det bør fremgå af loven eller i hvert fald af bemærkningerne, om bøden skal bortfalde eller opretholdes i de anførte tilfælde.

Justitsministeriet er enig heri. Ved en vedtagelse af lovforslaget forudsættes det derfor, at der i praksis